

Γρεβενά, η πόλη τωνμανιταριών

Γλυπτό του Βασίλη Παυλή στο κέντρο της πόλης των Γρεβενών. Φωτογραφία: Γιώργος Κωνσταντινίδης

Λέξεις κλειδιά:

Συλλογή άγριων μανιταριών

Εδώδιμα μανιτάρια

Δυναμική μανιταριών

Μυκοτουρισμός

ΜΕΔΠ:

Άγρια μανιτάρια και τρούφες

Κλίμακα:

Εθνική

Περιεχόμενο

Την τελευταία εικοσαετία καταγράφεται στην Ελλάδα ένα πρωτοφανές φαινόμενο μανιταροφιλίας, που συνοδεύεται από αξιοσημείωτη κοινωνική, οικονομική, πολιτισμική και ερευνητική-καταγραφική δραστηριότητα. Όλα αυτά συμβαίνουν με επίκεντρο τα Γρεβενά, μια μικρή πόλη 13.500 κατοίκων σε υψόμετρο 530 μέτρα στο βορειανατολικό άκρο του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, στη Δυτική Μακεδονία. Τα τελευταία χρόνια τα Γρεβενά θεωρούνται στη συνείδηση των Ελλήνων συνώνυμα με τα μανιτάρια και αναγνωρίζονται σήμερα ως η αδιαμφισβήτητη μανιταροπρωτεύουσα των Βαλκανίων.

Στόχος

Τα Γρεβενά και η Δυτική Μακεδονία έχουν σημαντική παράδοση στα άγρια μανιτάρια. Συνταγές μαγειρικής, τεχνικές συντήρησης, λαϊκές ονομασίες και δοξασίες για τα μανιτάρια, αποτελούν μέρος της τοπικής ιστορίας και λαογραφίας. Οι κάτοικοι κατανάλωσαν στην περίοδο της Κατοχής τόνους άγριων μανιταριών που συνέλλεξαν στα κοντινά δρυοδάση. Τα μανιτάρια συγκεντρώνονταν στην πλατεία κάθε χωριού, ζεματίζονταν σε μεγάλα καζάνια και διανέμονταν σε όλες τις οικογένειες με μορφή σουσιτίου. Η εκτίμηση για τα μανιτάρια φαίνεται σε επιστολή του 1889 όπου ξενιτεμένος τεχνίτης της πέτρας ζητά από τη σύζυγό του να του φτιάξει κάπα, να γεμίσει τις τσέπες της με αποξηραμένα μανιτάρια και να του τη στείλει.

Αποτελέσματα

Γράφοντας τη φράση «Μανιτάρια Γρεβενών» στη μηχανή αναζήτησης της Google, εμφανίζονται 43.700 περίπου αποτελέσματα. Η μανιταρο-ταβέρνα «Αυλαίς» έχει προσφέρει στη διάρκεια των 15 τελευταίων ετών περισσότερα από 100 διαφορετικά είδη άγριων μανιταριών, αριθμό ρεκόρ για την Ελλάδα και ίσως και για την Ευρώπη! Πολλές άλλες επιχειρήσεις εστίασης στην ευρύτερη περιοχή έχουν προσθέσει στους καταλόγους τους προϊόντα με μανιτάρια. Επιπλέον τα αυτοφυή μανιτάρια αποτελούν έμβλημα της πόλης και από το 2013 προστίθενται επισήμως στο καλάθι των τοπικών προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Το μανιτάρι αρχίζει να κυριαρχεί ως σύμβολο σε πολλές εκδηλώσεις του Δήμου και προβάλλεται ως μοχλός ανάπτυξης ικανός να μεταμορφώσει ολόκληρη την πόλη των Γρεβενών σε ένα ανοιχτό, ζωντανό μουσείο μανιταριών.

Προτάσεις

Τον Σεπτέμβριο του 2003 πραγματοποιήθηκε η 1η Πανελλήνια Γιορτή Μανιταριού, στις όχθες του ποταμού Βενέτικου στα Γρεβενά, από τους Μανιταρόφιλους Δυτικής Μακεδονίας. Η γιορτή αυτή συνεχίζεται ως σήμερα με τη συμμετοχή χιλιάδων επισκεπτών αποτελώντας πρότυπο για ανάλογες γιορτές σε όλη τη χώρα. Το 2007 τα Γρεβενά ανακηρύχθηκαν με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ως « πόλη των μανιταριών». Τα άγρια μανιτάρια κατέχουν σημαντική θέση στο διαιτολόγιο και την καθημερινή ζωή των Γρεβενιωτών, στους καταλόγους των εστιατορίων και σε καταστήματα με τοπικά προϊόντα αποτελώντας το πλέον αναγνωρίσιμο χαρακτηριστικό της πόλης. Κάθε χρόνο η πόλη των Γρεβενών αποκτά γλυπτά, κατασκευές, έχει πλέον θεματικό πάρκο αφιερωμένο στα μανιτάρια, ενώ οργανώνονται δράσεις που ενδυναμώνουν μια ταυτότητα που βασίζεται στα μανιτάρια. Το 2012 συγκροτήθηκε επίσης ο σύλλογος «Μανιταρόφιλοι Ελλάδας», με έδρα τα Γρεβενά.

Αντίκτυπο και αδυναμίες

Μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις στην περιοχή, απασχολούν δεκάδες συλλέκτες και εργαζόμενους που ασχολούνται με τα μανιτάρια αδυνατώντας ωστόσο να ανταποκριθούν σε μια συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση. Τον Νοέμβριο του 2018, το Επιμελητήριο Γρεβενών, σε συνεργασία με τους Μανιταρόφιλους Ελλάδος, την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, τον Δι.ΦΟ.Π. (Διεπιμελητηριακός Φορέας Πιστοποίησης) και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, οργάνωσε κατά το Διεθνές Πρότυπο ISO/IEC 17024 εκπαίδευση-εξέταση και πιστοποίηση μανιταροσυλλεκτών. Τον Φεβρουάριο του 2020 ολοκληρώθηκε ο α' κύκλος σπουδών μανιταροσυλλεκτών α' επιπέδου με τη συμμετοχή 36 συλλεκτών αυτοφυών μανιταριών.

Μελλοντική εξέλιξη

Όλο και περισσότερο η μανιταροσυλλογή προκρίνεται στους δημοφιλέστερους τρόπους φυσικής άθλησης, υγιεινής διατροφής, αναψυχής κι απόδρασης από την καθημερινότητα με σημαντική οικονομική διάσταση. Τα Γρεβενά και η Δυτική Μακεδονία θεωρούνται πρωταθλητές μανιταροφιλίας και μανιταρογνωσίας στα Βαλκάνια και τα μανιτάρια αποτελούν πόλο έλξης επισκεπτών με συνεχώς αυξανόμενη τάση. Οι τιμητικές διακρίσεις, το brand name που συνδέει την πόλη με τα μανιτάρια, οι καθιερωμένες εκδηλώσεις, οι εκδόσεις, τα αφιερώματα και οι πρόσφατες δράσεις πιστοποίησης τοποθετούν τα Γρεβενά στο διεθνή χάρτη και τα ανάγουν σε πηγή έμπνευσης και για άλλες χώρες της ΝΑ Ευρώπης, όπως η Σερβία και η Κροατία.

Πλούσια δρυοδάση χαρακτηρίζουν τα περίχωρα της πόλης των Γρεβενών. Φωτογραφία: Θωμά Μπιζιούρας

Περισσότερες πληροφορίες

- Κωνσταντινίδης Γιώργος: «Μανιτάρια. Ένας παραμυθένιος μικρόκοσμος» Αναπτυξιακή Γρεβενών & Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Γρεβενών, Καπόν, 2002.
- Κωνσταντινίδης Γιώργος: «Μανιτάρια. Οδηγός μανιταροσυλλέκτη», αυτοέκδοση, 2004.
- Κωνσταντινίδης Γιώργος: «1000 Μανιτάρια της Δυτικής Μακεδονίας», ΜΑΝΙΤΑΡΟΦΙΛΟΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, 2006.
- Κωνσταντινίδης Γιώργος: «Γρεβενά, η πόλη των μανιταριών - Grevena, the mushrooms town», Δήμος Γρεβενών, 2009
- Κωνσταντινίδης Γιώργος: «Μανιτάρια. Φωτογραφικός οδηγός μανιταροσυλλέκτη», 1ος τόμος αυτοέκδοση, 2009 (1η έκδοση), 2014 (2η έκδοση).
- Κωνσταντινίδης Γιώργος: «Μανιτάρια. Φωτογραφικός οδηγός μανιταροσυλλέκτη», 2ος τόμος αυτοέκδοση, (υπό έκδοση).

Συγγραφείς

Γιώργος Κωνσταντινίδης¹, manitarock@hotmail.gr

Καλλιόπη Στάρα², kstara@uoi.gr

Ευαγγελία Κοτλίδα¹, euangelia.kotl@gmail.com

Ίδρυμα

1 Μανιταρόφιλοι Ελλάδας, <http://www.mycohellas.gr/mc/>

2 Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών
<http://www.bat.uoi.gr/>

Χώρα και περιοχή

Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία

Δημοσιεύτηκε στις:

23 Απριλίου 2020

About INCREDIBLE

INCREDIBLE project aims to show how Non-Wood Forest Products can play an important role in supporting sustainable forest management and rural development, by creating networks to share and exchange knowledge and expertise. 'Innovation Networks of Cork, Resins and Edibles in the Mediterranean basin' (INCREDIBLE) promotes cross-sectoral collaboration and innovation to highlight the value and potential of NWFPs in the region.

This project has received funding from the European Union's H2020 research and innovation programme under grant agreement No. 774632.

icons by [Icons8](#)